

[Carl Petersen.]

den anke, man rettede mod lovforslaget, at det kun ville betyde en meget lille fordel for dansk landbrug. Det ville kun betyde 1 kr. pr. landbruger, sagde den ærede ordfører, eller — fortsatte han — sagt på en anden måde: det vil betyde $\frac{1}{4}$ pro mille af eksportværdien af mejeriprodukter, formentlig udregnet på grundlag af det talmateriale, der forelå før 1948—49. Det var altså venstres ordførers motivering for afvisningen af lovforslaget fra 1948—49, og da dette lovforslag indeholdt en bestemmelse om, at der kunne lånes ud til disse formål til en rente af 2 pct., forudser jeg, da fordelene dengang ikke var stor nok, at man vil gå stærkere imod det foreliggende lovforslag, hvori den højtærede minister foreslår en rente på 5 pct.

Nu kan det selvfølgelig være, man har opdaget, at det, venstres ordfører dengang på en noget overlegen måde fortalte om, at landbruget nok selv skulle ordne rationaliseringsproblemerne, hvis sådanne problemer fandtes, var store ord og fedt flæsk — valgfæsk. Det er jo meget lidt, der er blevet ordnet i den tid, der er gået siden da. Derfor synes jeg, at fremsættelsen af dette lovforslag bl. a. beviser to ting: for det første, at det forslag, som blev fremsat i 1948—49, ville have været en god hjælp for landbruget; det ville, hvis det dengang var blevet gennemført, have givet en betydelig bedre rentabilitet i dansk mejeridrift. For det andet synes jeg, den viser, at venstres modstand mod det da foreliggende forslag var dikteret af rent politiske hensyn og ikke af hensynet til, hvad der tjente dansk erhvervslivs interesser.

Mit parti er nu som dengang tilhænger af, at en del af de Marshallmidler, der her frigives, anvendes til rationalisering af mejeridriften, fordi vi tror, at vi på dette område er sakket bagud. Jeg ved selvfølgelig godt, at der findes enkelte store og fuldt moderne mejerier her i landet, men når jeg bruger udtrykket „sække bagud“, tager jeg mejeribrug som helhed, og jeg tror, det havde været muligt at bevare standarden. Jeg tror, at man mange steder blandt mejerifolk, andelshavere, landmænd i den tid, der er gået, har været betydeligt mere interesseret i at lave 28 års perioder, stifte nye lån i gamle mejerier til udbetaling blandt

andelshaverne end i at sørge for kapitaldannelse, således at man kunne være selvfinansierende indenfor disse store institutioner og foretage de nødvendige nyinvesteringer, alt efter som videnskaben og den tekniske udvikling betingede fremskridt, der kunne udnyttes med fordel. Men da det jo nu kun kan noteres som en sørgelig kendsgerning, ligesom det vel også er en kendsgerning, måske lige så sørgelig, at den kreditpolitik, regeringen fører, har bevirket, at det nu er meget vanskeligt at låne midler til at foretage større nybygninger, hvadenten det gælder mejerier eller slagterier, eller store forandringer, mener vi, at denne lov vil være meget nyttig.

Der er i lovforslagets § 1 nævnt det beløb, der kan anvendes, nemlig 25 mill. kr. Nu har jeg bemærket, dels hvad den højtærede landbrugsminister sagde i sin fremsættelsestale, dels hvad der er anført i lovforslagets bemærkninger om, at der kan ventes flere midler stillet til rådighed, når vi kommer længere frem i tiden. Jeg ville — på linie med det, mit partis ordfører for ramme-loven, det ærede medlem hr. H. C. Hansen, nævnte i går — finde det mere klogt og rigtigt, om man forhøjede beløbet med det samme; ellers skal vi jo blot have sagen til behandling engang til. Vi er udfra de betragtninger, jeg allerede har gjort gældende, interesseret i, at der ydes det størst mulige beløb til disse formål, fordi vi tror, at en udvidet modernisering af både slagterier og mejerier er tiltrængt.

§ 2 er i grunden, synes jeg, en meget mærkelig paragraf. Der står:

„Landbrugsministeren kan bevilge lån til finansiering af produktivits- eller produktionsfremmende investeringer i mejerier, slagterier og lignende til landbruget knyttede erhvervsvirksomheder.“

Nu har jeg godt nok noteret, både hvad der står i bemærkningerne, og hvad den højtærede minister sagde i sin fremsættelsestale, dette nemlig, at ydelsen af lån ikke skal være afhængig af, om man vil sammenlægge mejerier. Men så kunne jeg godt lide at få at vide, hvad ordet „produktivitet“ dækker i denne forbindelse. Nu er det ikke ukendt, at det, når man taler om økonomiske problemer, svirrer med udtryk som effektivitet og produktivitet, men det er ikke altid, man er helt klar over, hvad de